

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

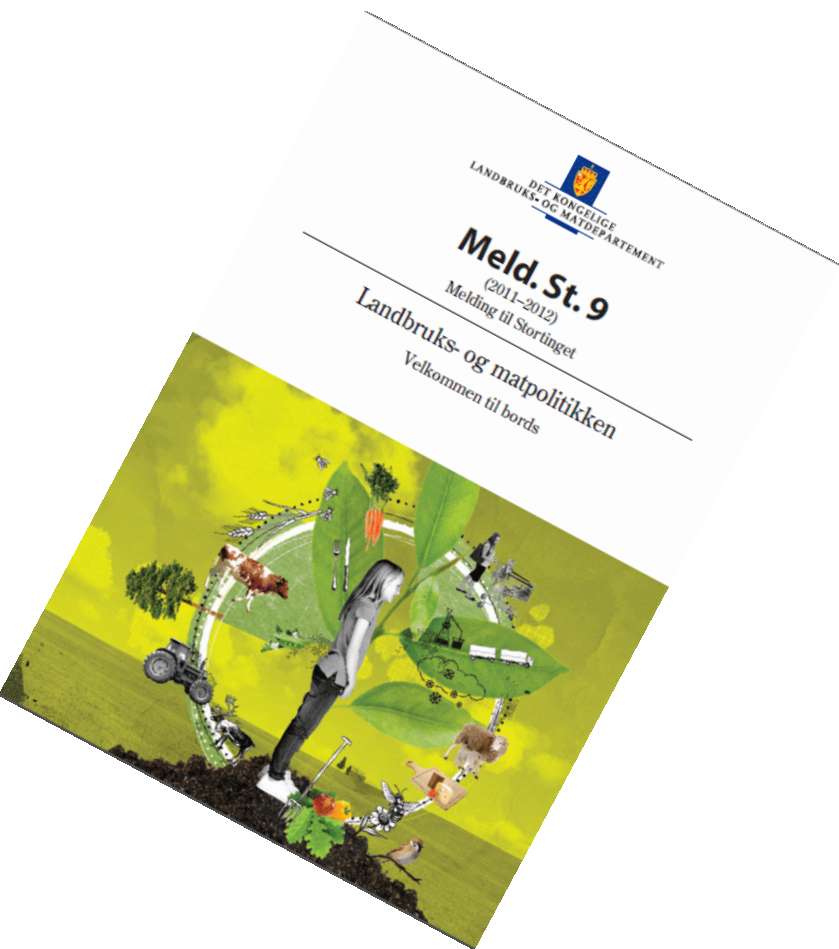
Hvordan utdanne de riktige hodene som skal hjelpe bonden?

Ekspedisjonssjef Frøydis Vold

22.Oktober 2013

Landbruks- og matmeldingen

- Behov for økt rekruttering av personer med rett kompetanse til næring, rådgivning, forvaltning, utdanning og forskning.
- Kunnskap er avgjørende faktor for å styrke rekrutteringen og lønnsomheten i landbruket.

Utfordringer:

“Norsk landbruksrådgivning trenger 150-200 nye rådgivere fram mot 2020.”

- Samtidig skal bonden produsere mer, være effektiv, miljøvenlig og møte klimautfordringer.
- Det haster med å finne de rette hodene som kan hjelpe bonden.

Landbruksmeldning for Trøndelag

Sitat:

“De områdene som har liten aktivitet og liten kompetanse innenfor en produksjon, får oftere en sterkere nedgang i antall bruk.”

“Kompetanse i alle deler av drifta er avgjørende for å lykkes, både agronomisk kompetanse, og kompetanse i driftsledelse og bedriftsøkonomi.”

Søkere til Vg1 naturbruk

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antall	1 553	1 329	1 344	1 596	1 584	1 633	1 569

Rimelig stabile tall, men for lavt nivå.
Gjenspeiler utfordringen på alle utdanningsnivå

Søkere til Vg2 og Vg3 landbruk

	2010	2011	2012	2013
Vg2 Landbruk og gartneri	459	473	436	470
Vg2 Skogbruk	58	65	78	74
Vg3 Gartneri	6	2	5	1
Vg3 Landbruk	219	205	203	171
Vg3 Skogbruk (opplæring i bedrift)	31	26	38	43
Vg3 Studieforbereende naturbruk	285	355	344	345

Rekruttering til høgskole og universitet

- Stort avvik mellom framtidig behov og antall studenter på de tradisjonelle landbruksfagene (skogbruk, plantefag og arealforvaltning).
- Kan gjøre det vanskelig å opprettholde enkelte studietilbud.
- Viktig med målrettet arbeid for å øke rekrutteringen til høgere utdanning.

Noen søkertall fra UMB 2013

Studieprogram	Søkere april 2012	Søkere april 2013
1-årig grunnstudium	202	191
Frie realfag	41	49
Bioteknologi	64	56
Landskapsingeniør	70	62
Husdyrvitenskap	32	31
Fornybar energi	88	94
Plantevitenskap	18	15
Skogfag	19	23
Biologi	54	61

Meld.St.20 (2012-2013) På rett vei

- Viktige tiltak for naturbruksutdanningen.
- Mer fleksibilitet for skolene – større kreativitet
  - Mer variasjon og regional tilpasning i landbruksfagene
- Flere Y-veier fra yrkesutdanning til høgere utdanning
  - Vil gi yrkesfagene mer status
- Rett til påbygning etter bestått fag- og yrkesopplæring
  - Alle som har fullført yrkesopplæring vil få rett til påbygning til studiekompetanse
  - Viktig for framtidige aktive bønder som skal overta senere i livet

Evaluering av landbruks- og gartnerfag.

- Passer godt inn som oppfølging både av Landbruks- og matmeldinga og forskningsmeldinga
- Oppdraget er gitt til Østlandsforskning i samarbeid med Trøndelag forskning og Utvikling og NIFU
- Kostnadsramme 1,9 mill kr
- En omfattende evaluering
- Hovedvekt på videregående nivå, men skal også kartlegge Fagskoletilbudet med vekt på næringas behov.
- Ferdigstilt med sluttrapport innen 28.februar 2014

Formål med evalueringen

- Innhente kunnskap som er relevant som grunnlag for å vurdere kvalitet og innhold i landbruks- og gartnerutdanningen på videregående nivå og fagskolenivå.
- Danne grunnlag for å vurdere tiltak for å imøtekomme landbrukssektorens kompetansebehov på kort og lang sikt.

Evaluering av landbruks- og gartnerfag.

Hovedpunkter:

- Kvalitet og relevans
- Struktur og fleksibilitet, herunder behovet for kryssløp
- Omdømme og rekruttering
- Behov for etter- og videreutdanning
- En bred analyse av samfunnets behov for fagskoleopplæring i landbruks- og matfag

Forsøksordning 2+2 landbruk og gartnerfag

- Forsøksordning 2+2 løp for landbruks- og gartnerfaget.
- Initiert av LMD som oppfølging av landbruks- og matmeldinga.
- Kunnskapsdepartementet har gitt oppdraget til Utdanningsdirektoratet som gjennomfører forsøket i samråd med Faglig råd for naturbruk.
- Fylkeskommunene er invitert til forsøk med frist 1. desember
- Utdanningsdirektoratet velger 3-5 fylker til forsøket
- Forsøket vil gjelde elever som starter Vg2 høsten 2014

LMD's tiltak for økt rekruttering

- Fylkeskommunene tildeles tilskudd til rekruttering, utdanning, kompetanse og likestilling. (20 mill kr)
- Velg landbruk!
- FEED
- Grønn utdanning
- Velg skog
- Rett landbruksutdanning

Kompetanseløft landbruk

Intensjonsavtale på HiH Blæstad og på HiNT Steinkjer for å gjøre disse kompetansemiljøene innen landbruk mer robuste.

Satsingen innebærer doktorgradløp innen agronomi/husdyrbruk/landbruksteknikk.

Avtalepartene er de aktuelle høgskolene, fylkeskommunene, kommunene og lokalt næringsliv.

En satsing på 4,5 mill kr på hvert av studiestedene.

Utvikling av Campus Ås

➤ NMBU 1.1.2014

Ny regjering, hva nå?

Fra regjeringsplattformen:

“Regjeringen vil vektlegge en stor satsing på kunnskap som avgjørende for å styrke norsk konkurransekraft og bygge landet for fremtiden.”

“Norge kan aldri bli billigst, men vi kan bli best.”

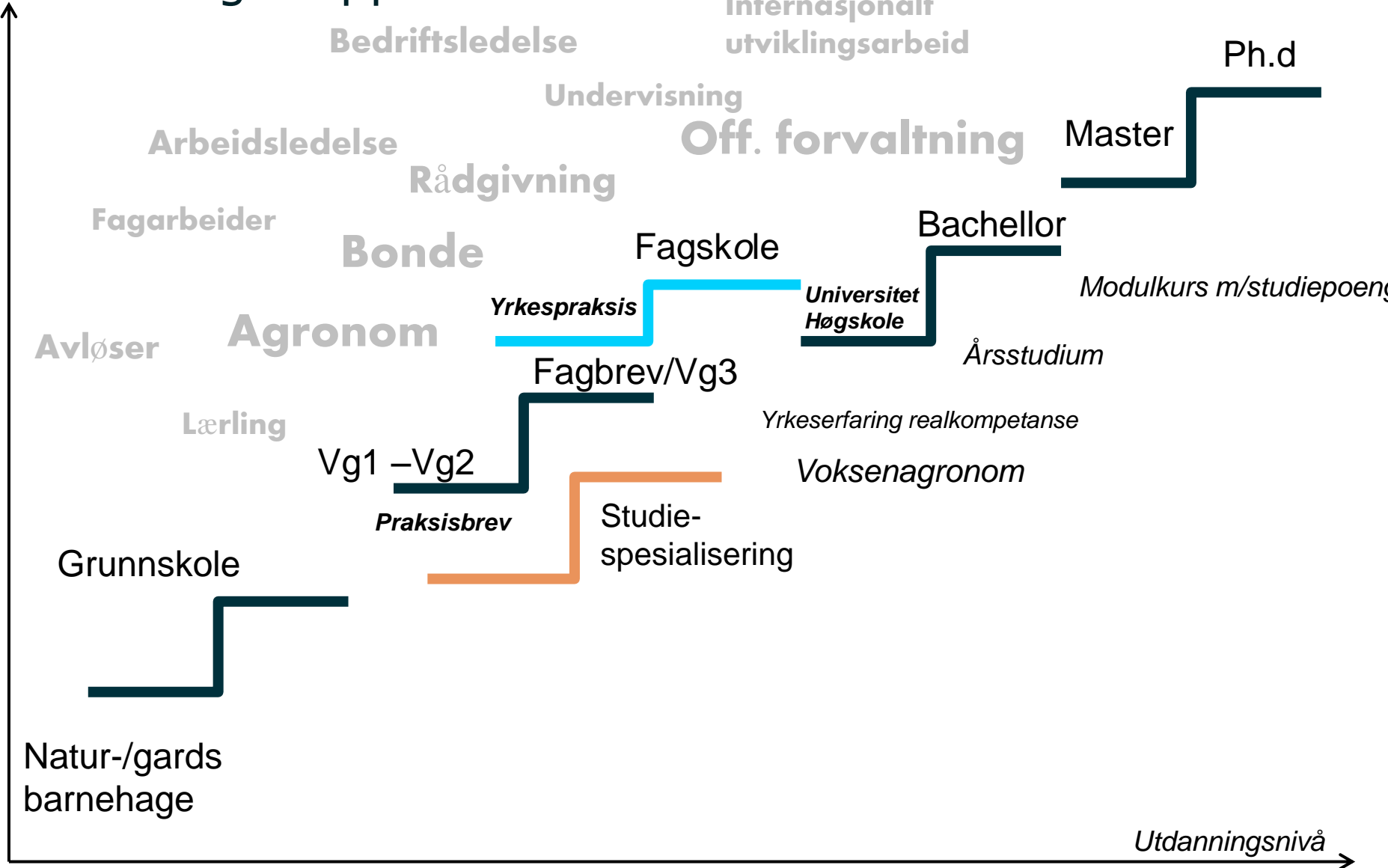
Fra regjeringsplattformen

Regjeringen vil blant annet:

- Stimulere til tettere samarbeid mellom skoler, bedrifter og forskningsmiljøer.
- Heve statusen til yrkesfagene og bekjempe uakseptabelt høyt frafall.
- Utvikle flere verdensledende universitetsmiljøer.
- Styrke forskningsinnsatsen til 3% av BNP

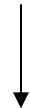
Utdanningstrapp i landbruket

Kompetanse krevende yrker

Behov for å videreutvikle sektorens kunnskapssystem – har vi en effektiv ressursbruk?

Produsenter av kunnskap

Formidlere av kunnskap

Brukere/bestillere av kunnskap

Veterinærinstituttet
National Veterinary Institute

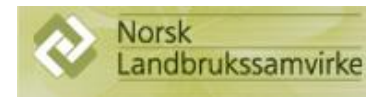
Bygdeforskning

skog+
landskap

SKOGFRØVERKET
Stiftelsen Det norske Skogfrøverk

Statens landbruksforvaltning

